

54 B# (111) /

Paper / Subject Code: 79470 / History : Paper III

14

मराठी रूपांतर

[वेळ: ३ तास]

[कु: १००]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

- प्र.१ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
अ) प्राचीन भारताच्या इतिहासाच्या अभ्यासातील नाणी आणि आलेखांचे महत्व विशद करा.
ब) प्राचीन भारतीय इतिहासाचा विविध लौकिक साधनांचे वर्णन करा.
क) प्राचीन भारतीय इतिहासाची साधने म्हणून चीनी व अरब वृतांताची माहिती लिहा.
- प्र.२ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
अ) सिंधू संस्कृतीतील लोकांच्या सामाजिक जीवनाचा आढावा घ्या.
ब) सिंधू संस्कृतीतील धार्मिक समजुती स्पष्ट करा.
क) सिंधू संस्कृतीच्या नगरचनेचा आढावा घ्या.
- प्र.३ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
अ) वेदकालीन राजकीय संस्थांच्या विकासाचे सटिक परीक्षण करा.
ब) वेदकाळातील स्त्रियांच्या स्थितीचे विश्लेषण करा.
क) वैदकालीन धार्मिक परिस्थितीचे परीक्षण करा.
- प्र.४ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
अ) महाजनपदांचे मुलकी व लष्करी प्रशासन स्पष्ट करा.
ब) जैन धर्माच्या शिकवणुकीचा आढावा घ्या.
क) झेलमच्या युद्धाला कारणीभूत घटनांची चर्चा करून युद्धाचे परीणाम लिहा.
- प्र.५ खालीलपैकी कोणत्याही दोहोवर टिपा लिहा
१) बौद्ध वाड्मय
२) सिंधू संस्कृतीच्या विनाशाची कारणे
३) आर्यांचे व्यापार आणि वाणिज्य
४) बौद्ध धर्माचा प्रसार

*****

{Time: Three Hours}

{ Marks:100}

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
  2. All questions carry equal marks.

1. Attempt any **two** of the following:
  - A. State the importance of coins and inscriptions in the study of Ancient Indian History.
  - B. Describe the various secular sources of Ancient Indian History.
  - C. Write a note on Chinese and Arab Accounts as sources of Ancient Indian History.
2. Attempt any **two** of the following:
  - A. Describe the social life of the Indus people.
  - B. Explain the religious beliefs of the Harappan Civilization.
  - C. Describe the Town planning of the Indus Valley Civilization.
3. Attempt any **two** of the following:
  - A. Critically review the development of political institutions during the Vedic Age.
  - B. Analyze the position of women in the Vedic Age.
  - C. Examine the religious conditions during the Vedic age.
4. Attempt any **two** of the following:
  - A. Explain the civil and military administration of Mahajanapadas.
  - B. Describe the teachings of Jainism.
  - C. Discuss the events leading to the Battle of Jhelum and bring out its consequences.
5. Write short notes on **any two** of the following:
  - a) Buddhist literature
  - b) Causes for the decline of Indus Valley civilization
  - c) Trade and commerce of the Aryans
  - d) Spread of Buddhism